

29.04.2013

Kj/56

§ 513

V Sj / Valtuutettu Mirka Vainikan aloite nuorisotakuun toteuttamisesta

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

- 1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Mirka Vainikka ja 12 muuta valtuutettua toteavat aloitteessaan, että odotukset nuorisotakuuta kohtaan ovat suuret ja nyt on syytä varmistaa takuun toteutuminen. Aloitteessa esitetään tämän vuoksi, että Helsinkiin perustetaan oma ruohonjuuritason nuorisotakuuryhmä alueellisten toimenpiteiden tueksi ja varmistamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa seuraavansa aktiivisesti nuorisotakuun toteutumisesta. Nuorisotakuun toteutumisen käynnistyminen oli esillä kaupunginhallituksen iltakoulussa 2.4.2013. Kaupunginhallituksen listatekstissä todettiin tuolloin mm. seuraavaa:

Nuorisotakuu astui voimaan 1.1.2013. Nuorisotakuu takaa jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-,

työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen sisältyvä koulutustakuu takaa peruskoulun päättäneille koulutuspaikan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.

Nuorisotakuu kasvattaa kuntien velvoitteita nuorten palveluohjauksessa sekä työllisyyden ja koulutuksen tukemisessa. Helsingin kaupunki vastaa nuorisotakuuseen laajalla toimenpiteiden valikolla. Perustana on koulutuspaikkojen tarjonta: Kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta lukiokoulutuksen paikan. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsinki voi tarjota vajaalle 25 %:lle tästä joukosta. Helsinki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen, jotta koulutustakuu voitaisiin turvata. Lisäksi kaupunki tarjoaa kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille nuorille paikan perusopetuksen lisäopetukseen, ammattistarttiin, maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen tai nuorten työpajatoimintaan. Kaupungin työllisyydenhoidossa on jo usean vuoden kannettu mittavaa vastuuta nuorisotyöttömyyden hoitamisesta. Nuorille on tarjolla omia palveluita, työvoiman palvelukeskus Duurissa on oma nuorten tiimi, nuorille on pajatoimintaa ja oma kiintiö palkkatuetussa työssä.

Merkittävä lisäpanostus nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja sitä kautta myös nuorisotakuun toteuttamiseen saatiin kaupunginvaltuuston päättämästä 10 miljoonan juhlarahasta. Tällä määrärahalla tuetaan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti henkilöstökeskuksen RESPA-toimintamallia 5,185 miljoonalla eurolla, opetusviraston avointa ammattiopistoa 2,5 miljoonalla eurolla ja nuorisoasiainkeskuksen Hyvä vapaa-aika -tutkimus- ja kehittämishanketta 1,23 miljoonalla eurolla. Loppuosan käyttö tulee kaupunginhallitukselle erikseen päätettäväksi.

RESPA on jatkoa Helsingin ensi vuonna vakinaistamalle Tulevaisuustiskille. Tulevaisuustiski palvelee neuvontapalveluna 15–17 -vuotiaita. RESPA jatkaa tästä palvelun 17–29 -vuotiaita. RESPA tarjoaa yhdenluukun palvelun nuorille, ja on tärkeä osa nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista Helsingissä. Avoin ammattiopisto käynnistyy puolestaan tammikuussa 2014 osana Stadin ammattiopistoa. Se tulee tarjoamaan ammatillista koulutusta ja ohjausta ilman opiskelupaikkaa oleville, opintonsa keskeyttämisvaarassa oleville tai opintonsa keskeyttäneille nuorille. Avoimessa ammattiopistossa tuetaan monin tavoin niitä nuoria, joille perinteisessä muodossa oleva opetus on liian vaativaa. Kolmannessa juhlarahahankkeessa eli Hyvä vapaa-aika -tutkimuksessa tuetaan nuorten harrastustoimintaa ja seurataan heidän elämänsä usean vuoden ajan. Tuloksia verrataan ilman erityistukia olleisiin nuoriin. Tukikeinot vaihtelevat harrastusmaksujen kattamisesta yksilölliseen

29.04.2013

Kj/56

ohjaukseen, ryhmätoimintaan ja välineistöön. Hankkeen tulokset ja toimenpidesuosituksot on tarkoitus julkistaa keväällä 2017.

Nuorisotakuun toteutumista edistää myös etsivä nuorisotyö, jonka tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29-vuotiaita löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Tulevaisuustiskin toiminta on esimerkki etsivästä nuorisotyöstä.

Helsingissä on perustettu myös nuorisolain 7 a §:n mukainen monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, joka seuraa niin em. juhlarahahankkeiden kuin myös nuorisotakuun toteutumista.

Kaupunginhallitus viittaa vielä opetuslautakunnan, nuorisolautakunnan ja työllistämistoimikunnan lausuntoihin ja toteaa, että nuorisotakuun toteuttaminen vaatii tiivistä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, ja myös kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Kaupunkitasolla on sovittava vastuunjaosta ja linjattava yhteiset käytännöt. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on perustettu juuri tämän kaltaisia tehtäviä varten.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että se tulee erikseen linjaamaan nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuun toimintamallin osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013-2016 toteuttamista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

- 1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Päätöshistoria

Nuorisolautakunta 07.02.2013 § 5

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen kärkihankkeisiin kuuluva nuorisotakuu astui voimaan 1.1.2013. Nuorisotakuu takaa jokaiselle

alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen sisältyvä koulutustakuu takaa peruskoulun päättäneille koulutuspaikan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.

Nuorisotakuu kasvattaa kuntien velvoitteita nuorten palveluohjauksessa sekä työllisyyden ja koulutuksen tukemisessa. Helsingin kaupunki on vastannut nuorisotakuuseen mittavilla toimenpiteillä. Kaupunginvaltuuston myöntämällä 10 miljoonan euron erillismäärärahalla nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi vastataan myös nuorisotakuun velvoitteisiin. Kaupunginhallitus päätti 10.12.2012 kokouksessaan tukea henkilöstökeskuksen RESPA-toimintamallia 5,185 miljoonalla eurolla, opetusviraston avointa ammattiopistoa 2,5 miljoonalla eurolla ja nuorisoasiainkeskuksen Hyvä vapaa-aika - tutkimus- ja kehittämishanketta 1,23 miljoonalla eurolla. Lopusta 1,085 miljoonan euron määrärahasta päätetään erikseen 31.3.2013 mennessä.

Osana uutta Stadin ammattiopistoa tammikuussa käynnistyvässä avoimessa ammattiopistossa ei ole pääsykokeita. Avoin ammattiopisto panostaa myös muilla tavoin niiden nuorten tukemiseen, joille perinteisessä muodossa oleva opetus on liian vaativaa. Avoimen ammattiopiston nähdään vahvistavan erityisesti maahanmuuttajanuorten koulutusmahdollisuuksia, koska avoimessa ammattiopistossa ei ole pääsykokeena kielikoetta. RESPA on jatkoa Helsingin ensi vuonna vakinaistamalle Tulevaisuustiskille. Tulevaisuustiski palvelee neuvontapalveluna 15–17 -vuotiaita. RESPA jatkaa tästä palvelun 17–29 -vuotiaita. RESPA tarjoaa yhdenluukun palvelun nuorille, ja on tärkeä osa nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista Helsingissä.

Nuorisoasiainkeskus painottaa, että nykyisten ongelmien korjaamisen rinnalla on tarvetta tehostaa nuorten hyvinvointia ja onnellisuutta edistäviä toimenpiteitä. Nuorisoasiainkeskus näkee, että hyvän alueellisen ja kohdennetun nuorisotyön tuloksena voidaan torjua eriarvoistumista. Helsingin kaupunki painottaa nuorisotyössään ryhmälähtöistä harrastustoimintaa. Juuri harrastustoiminnan nähdään tuottavan hyvinvointia lisääviä onnistumisen kokemuksia, terveyttä edistäviä viiteryhmiä sekä lisäävän turvallisia aikuissuhteita. Siksi nuorisoasiainkeskus ja tietokeskus käynnistävät Hyvä vapaa-aika - tutkimushankkeen, jossa tuetaan nuorten harrastustoimintaa ja seurataan heidän elämänsä usean vuoden ajan. Tuloksia verrataan ilman erityistukia olleisiin nuoriin. Hankkeessa neljä helsinkiläistä 7. luokkaa saa tukea nuorisotyöhön ja oppilaiden harrastamiseen. Tukikeinot vaihtelevat harrastusmaksujen kattamisesta yksilölliseen

29.04.2013

Kj/56

ohjaukseen, ryhmätoimintaan ja välineistöön. Nuoria seurataan seitsemännen luokan syksystä aina peruskoulun päättymisen jälkeisen syksyn loppuun. Hankkeen tulokset ja toimenpidesuosituksukset on tarkoitus julkistaa keväällä 2017.

Nuorisotakuun lisäksi myös vuonna 2010 uudistetun nuorisolain pykälä 7a velvoittaa kuntia perustamaan paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten nuorten ohjaus- ja palveluverkoston, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa.

Kaupunginjohtaja perusti Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkoston vuonna 2012 ja nimitti sen puheenjohtajaksi sivistys- ja henkilöstötoimesta vastaavan apulaiskaupunginjohtajan ja varapuheenjohtajaksi nuorisotoimenjohtajan. Verkoston valmisteluvastuu on nuorisoasiainkeskuksessa. Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2012. Viranomaisten lisäksi verkostoon on päätetty kutsua asiantuntijajäseniksi laaja kolmannen sektorin edustus. Verkoston tehtäviksi on määritelty:

- koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista Helsingissä sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta Helsingin päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus
- suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken;
- koordinoita eri hallintokuntien nuorten palveluiden järjestämistä

Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ensimmäisessä kokouksessa tehtäväksi määriteltiin myös juhlarahaprojektien seuranta sekä nuorisotakuun toteuttamisen seurantavastuu.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että Helsinki on vastannut nuorisotakuuseen mittavilla toimenpiteillä. Tässä vaiheessa erityistä

29.04.2013

Kj/56

huomiota tulee kiinnittää monihallintokuntaiseen yhteistyöhön ja virastotasoiseen neuvotteluun palveluiden yhteensovittamisessa ja suuntaamisessa sekä tiedonkeruussa. On olennaista, että nuorten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävät toimijat jakavat yhtäläisen tietopohjan tämänhetkisestä tilanteesta sekä hakevat yhteistä linjaa palveluiden kehittämisessä.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että Helsingin nykyiset toimet ovat mittakaavaltaan riittävät vastaamaan nuorisotakuuseen eikä siksi näe tarvetta uusien verkostojen perustamiseen.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 05.02.2013 § 7

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki on sitoutunut nuorisotakuuseen ja ryhtynyt toimiin takuun toteuttamiseksi. Nuorisotakuulla tarkoitetaan, että jokaiselle alle 25 -vuotiaalle nuorelle ja alle 30 -vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Keskeinen osa nuorisotakuuta on koulutustakuu. Koulutustakuu takaa jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle toisen asteen koulutuspaikan.

Helsingin kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta lukiokoulutuksen paikan. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsingin kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisluvassa 7 790 , jotka riittävät vajaalle 25 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Helsingin kaupunki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen, jotta koulutustakuu turvataan.

Lisäksi Helsingin kaupunki tarjoaa kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille nuorille paikan perusopetuksen lisäopetukseen, ammattistarttiin, maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen tai nuorten työpajatoimintaan.

Koulutustakuun toteutumista tulee turvaamaan vuoden 2013 alusta voimaan astunut opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettu asetus koskien opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa. Muutos asettaa perusopetuksen päättit sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat etusijalle toisen asteen opiskelijavalinnassa.

Uudistetun asetuksen mukaan hakeutumisvuonna perusopetuksen päättäneiden ja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevien asemaa vahvistetaan valinnassa merkittävästi. Uudenlaisen pisteytyksen ja hakuprosessiin tehtävien tarkennusten tavoitteena on tukea välitöntä siirtymistä perusopetuksesta tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Lisäksi nuoria kannustetaan osallistumaan opiskeluvalmiuksia parantaviin ja uravalintojen selkeyttämistä tukeviin koulutuksiin ja muihin tukimuotoihin silloin, kun tutkintotavoitteinen koulutus ei ole hakijan kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoituminen uudeksi Stadin ammattiopistoksi vahvistaa osaltaan nuorisotakuun toteutumista. Organisaatiouudistuksen lähtökohtana on ollut mm. yksilöllisten opintopolkujen turvaaminen, työelämälähtöisyyden vahvistaminen sekä tutkinnon osien suorittamisen mahdollistaminen. Nivelvaihekoulutukset sekä nuorten työpajatoiminta on koottu kokonaisuudeksi, joka tarjoaa nuorille vaihtoehtoja opiskeluvalmiuksien parantamiseen sekä väylän siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Yhtenä toimenpiteenä nuorisotakuun toteuttamiseen on Avoin ammattiopisto, joka sijoittuu Stadin ammattiopiston yhteyteen. Helsingin kaupunginhallitus on myöntänyt opetusvirastolle 2,5 miljoonaa euroa Avoimen ammattiopiston käynnistämiseen. Avustus on myönnetty Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoden 10 miljoonaan euron määrärahasta. Avoin ammattiopisto tarjoaa ammatillista koulutusta ja ohjausta ilman opiskelupaikkaa oleville helsinkiläisille nuorille ja opintonsa ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneille tai keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille.

Avoimessa ammattiopistossa luodaan opintopolkua, joihin erilaisissa tilanteissa olevia nuoria tai opiskelijoita voidaan ohjata. Avoimen ammattiopiston kautta nuori voi opiskella osia ammatillisista perustutkinnoista eri ammattialoilta sekä ammatitaitoa täydentäviä aineita (mm. äidinkieli, vieraat kielet, matematiikka). Opinnot voivat liittyä työllistymiseen tai arjenhallintaan. Jos nuori siirtyy avoimesta ammattiopistosta tutkinto-opiskelijaksi, aiemmat opinnot hyväksiluettaisiin. Tarjolla tulee olemaan myös valinnaiskursseja, joiden kautta opiskelijoita ohjataan mm. harrastuksiin.

Nuorisotakuun toteutumista edistää myös etsivä nuorisotyö. Opetusvirasto vastaa koulutuksen ulkopuolella olevien ohjaus- ja neuvontapalveluista koordinoimalla etsivää nuorisotyötä Helsingissä. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29 -vuotiaita nuoria löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa palveluntuottajia. Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen Tulevaisuustiski tuottaa omalta osaltaan etsivää nuorisotyötä 15 -17 -vuotiaille helsinkiläisille nuorille.

Kaupunkitasolla nuorisotakuun toimeenpanoa ja arviointia toteuttaa 5.9.2012 johtajistokäsittelyssä asetettu nuorisolain mukainen monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmä. Verkoston tehtävinä on nuorisolain 7 a §:n mukaisesti:

1. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
2. edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
3. suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
4. edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Lisäksi verkosto kartoittaa ja huomio työssään erityisesti ne aukkokohtat, jotka vaikeuttavat helsinkiläisten nuorten siirtymistä toisen asteen opintoihin ja työelämään. Verkoston voidaankin katsoa olevan omalta osaltaan Helsingin "nuorisotakuuryhmä". Verkosto aloitti toimintansa syksyllä 2012.

Nuorisotakuun toteutuminen vaatii kaupunkitasolla Helsingissä tiivistä monihallintokuntaista yhteistyötä. Tällä hetkellä eri hallintokunnat toteuttavat nuorisotakuuta edistäviä toimenpiteitä itsenäisesti. Jatkon kannalta on keskeistä linjata vastuunjako ja sopia yhteiset käytänteet.

Ruohonjuuritasolla yhteistyö vaatii eri toimijoiden moniammatillista työskentelyä. Nuorille suunnattujen palveluiden tulee olla

29.04.2013

Kj/56

kokonaisvaltaisia. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan sitä, että mm. koulutukseen, asumiseen, talouteen, terveyteen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut ovat saatavissa matalalla kynnyksellä, yhden luukun periaatteen mukaan. Ruohonjuuritason toimintaa tulee suunnata nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmän nuorisotakuuta edistävien linjausten mukaisesti.

Käsittely

05.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi